

Hoàn thiện công tác quản lý nhà nước về du lịch trên địa bàn huyện Kim Bôi, tỉnh Hòa Bình

NGUYỄN VĂN HỢP*
BÙI THỊ MAI LAN**
TRẦN THỊ TUYẾT***

Tóm tắt

Trên cơ sở các báo cáo về phát triển du lịch cùng 37 phiếu điều tra (bao gồm: cơ sở lưu trú, cơ sở kinh doanh ăn uống phục vụ du lịch), nghiên cứu phân tích thực trạng công tác quản lý nhà nước về du lịch trên địa bàn huyện Kim Bôi, tỉnh Hòa Bình. Kết quả nghiên cứu cho thấy, bên cạnh những kết quả đạt được, công tác quản lý nhà nước về du lịch trên địa bàn Huyện vẫn còn một số hạn chế cần khắc phục trong các nội dung: hợp tác quốc tế và xúc tiến du lịch; xây dựng và tổ chức thực hiện chiến lược, quy hoạch, kế hoạch, chính sách, chương trình, dự án phát triển du lịch; kiểm tra, giám sát hoạt động du lịch... Từ kết quả nghiên cứu, nhóm tác giả đề xuất một số giải pháp nhằm hoàn thiện hơn công tác quản lý nhà nước về du lịch của huyện Kim Bôi trong thời gian tới.

Từ khóa: quản lý nhà nước về du lịch, huyện Kim Bôi

Summary

This study aims to analyze the state management on tourism in Kim Boi district, Hoa Binh province. Data was collected from tourism development reports and 37 questionnaires to accomodations, restaurants and tourist service companies. Research results show that, besides the achieved results, the state management on tourism in the district has some limitations that need to be overcome in terms of international cooperation and tourism promotion; formulation and implementation of strategies, master plans, plans, policies, programs and projects on tourism development; inspection and supervision of tourism activities, etc. From these findings, some suggestions are made to improve the state management on tourism in Kim Boi district in the coming time.

Keywords: state management on tourism, Kim Boi district

GIỚI THIỆU

Hoạt động du lịch rất đa dạng và luôn đòi hỏi có sự quản lý của Nhà nước để duy trì và phát triển. Việc thành công hay thất bại phụ thuộc rất lớn vào khung pháp lý và những chính sách thích hợp với điều kiện và trình độ phát triển của đất nước. Quản lý nhà nước về du lịch là hoạt động của hệ thống các cơ quan nhà nước nhằm quản lý vi mô các hoạt động du lịch thông qua hệ thống các chính sách, chương trình, văn bản quy phạm pháp luật các văn bản chỉ đạo, điều hành về lĩnh vực du lịch, nhằm tạo điều kiện cho các tổ chức, doanh nghiệp thuộc các

thành phần kinh tế khác nhau hoạt động có hiệu quả trong lĩnh vực du lịch.

Kim Bôi là một huyện miền núi ở phía Đông Nam của tỉnh Hòa Bình, trên địa bàn chuyển tiếp giữa miền núi Tây Bắc và Đông Bắc Bộ. Kim Bôi có thể phát triển nhiều loại hình du lịch kết hợp với tổ chức hội thảo, hội nghị, nghỉ dưỡng cuối tuần... là nơi kết nối các tour, tuyến du lịch với các tỉnh lân cận miền Bắc. Với bề dày lịch sử, văn hóa cùng những lợi thế về tự nhiên, Kim Bôi luôn xác định du lịch là ngành kinh tế động lực của Huyện và thực tiễn trong những năm qua du lịch huyện Kim Bôi đạt được nhịp độ tăng trưởng khá, góp phần làm cho tỷ trọng ngành dịch vụ trong cơ cấu kinh tế của Huyện ngày càng tăng.

Mặc dù với nhiều lợi thế để phát triển du lịch, tuy nhiên hiện nay lượng khách du lịch đến huyện Kim

* TS., Khoa Kinh tế và Quản trị kinh doanh, Trường Đại học Lâm nghiệp

** HNND huyện Kim Bôi, tỉnh Hòa Bình

*** ThS., Khoa Kinh tế và Quản trị kinh doanh, Trường Đại học Lâm nghiệp

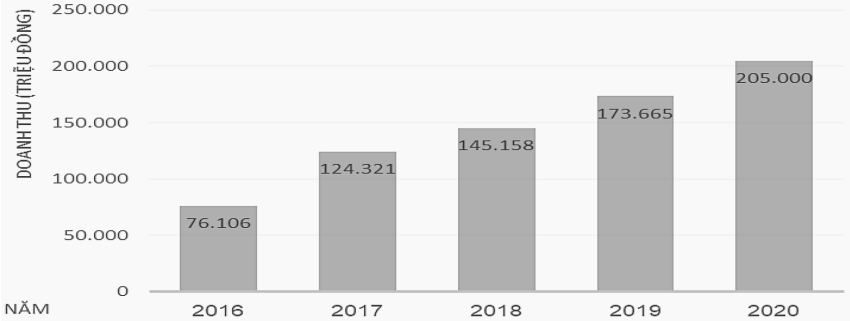
Ngày nhận bài: 01/10/2021; Ngày phản biện: 10/10/2021; Ngày duyệt đăng: 20/10/2021

BẢNG 1: TÌNH HÌNH VỀ KHÁCH DU LỊCH ĐẾN KIM BÔI GIAI ĐOẠN 2016-2020

Đơn vị: Lượt khách

Các chỉ tiêu	Thực hiện				
	Năm 2016	Năm 2017	Năm 2018	Năm 2019	Năm 2020
Tổng khách	168.365	196.895	214.773	251.915	220.200
Khách quốc tế	2.100	8.124	14.116	14.213	300
Khách trong nước	166.265	188.771	200.657	197.052	219.900

HÌNH: DOANH THU DU LỊCH HUYỆN KIM BÔI GIAI ĐOẠN 2016-2020

Nguồn: Phòng Văn hóa và thông tin huyện Kim Bôi

Bôi còn hạn chế, số ngày lưu trú bình quân tại các khu, điểm du lịch còn chưa cao. Chất lượng một số loại hình dịch vụ bổ trợ như dịch vụ ăn uống, mua sắm chưa chuyên nghiệp, chưa thu hút được các nhà đầu tư. Vì vậy, để du lịch thực sự trở thành ngành kinh tế mũi nhọn không thể thiếu vai trò quản lý nhà nước về du lịch. Từ những phân tích trên, việc nghiên cứu nội dung “Hoàn thiện công tác quản lý nhà nước về du lịch trên địa bàn huyện Kim Bôi” là cần thiết.

PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU

Số liệu nghiên cứu

Số liệu thứ cấp: Bao gồm các thông tin về phát triển du lịch của huyện Kim Bôi trong giai đoạn 2016-2020, như: lượng khách đến, các điều kiện, lợi thế để phát triển du lịch.

Nguồn dữ liệu sơ cấp: Nhóm tác giả phỏng vấn các chủ cơ sở đang kinh doanh liên quan đến hoạt động du lịch, như: cơ sở ăn uống; cơ sở lưu trú trong những tháng đầu năm 2021. Tổng số lượng phiếu điều tra 37 phiếu.

Phương pháp phân tích và xử lý số liệu

Nghiên cứu sử dụng phương pháp thống kê mô tả, thống kê so sánh để đánh giá thực trạng phát triển du lịch, cũng như công tác quản lý nhà nước về du lịch trên địa bàn huyện Kim Bôi, tỉnh Hòa Bình.

KẾT QUẢ NGHIÊN CỨU

Tài nguyên du lịch huyện Kim Bôi

Tài nguyên du lịch tự nhiên

Kim Bôi là một huyện miền núi, có lợi thế về mặt tài nguyên du lịch thuận lợi để phát triển nhiều loại du lịch. Tài nguyên du lịch tự nhiên trên địa bàn Huyện khá đa dạng, phong phú với hệ thống các hang động, những dãy núi đá vôi, thác nước, khu rừng nguyên sinh, thung

lũng, như: suối khoáng Kim Bôi, Cờu thác Tú Sơn, thác Mặt trời, Khu bảo tồn thiên nhiên Thượng Tiến... là những ưu thế có thể khai thác du lịch sinh thái, nghỉ dưỡng cuối tuần, du lịch leo núi, khám phá cùng với tính đa dạng sinh học cao.

Tài nguyên du lịch nhân văn

Kim Bôi cũng là vùng đất nổi tiếng về văn hóa dân gian, lễ hội truyền thống, Chiềng Mường mang đậm nét bản sắc văn hóa dân tộc Việt Mường, như: Khu mộ cổ Đồng Thếch; nhiều lễ hội xuân: lễ Khuống mùa, Động chùa, lễ Hạ điền, lễ Mừng cơm mới, Lễ mở cửa rừng, Hội đọc mong (săn thú), Hội đánh cá, Tết nhảy, Cáp sắc... và các trò chơi dân gian mang tính cộng đồng cao. Bên cạnh lễ hội còn có ẩm thực, bản sắc văn hóa dân tộc, làng nghề truyền thống..., tất cả tạo nên những lợi thế để phát triển du lịch huyện Kim Bôi.

Thực trạng thu hút du lịch trên địa bàn Huyện

Kết quả thu hút khách du lịch giai đoạn 2016-2020

Với những lợi thế về tài nguyên để phát triển du lịch, lượng khách đến với huyện Kim Bôi tăng qua các năm, từ 168 nghìn lượt khách năm 2016 tăng lên 220 nghìn lượt khách năm 2020 (Bảng 1). Tuy nhiên, lượng khách đến với huyện Kim Bôi chủ yếu là khách trong nước, khách nước ngoài chỉ chiếm khoảng 1,0%.

Tốc độ phát triển bình quân trong 5 năm của khách du lịch đến huyện Kim Bôi đạt 130,79%; trong đó: khách nội địa đạt 132,26%. Tỷ lệ khách quốc tế đến huyện Kim Bôi rất nhỏ, đặc biệt năm 2020 do ảnh hưởng của đại dịch Covid-19, nên số khách du lịch đến Huyện chỉ có 300 người.

Tình hình về doanh thu du lịch

Theo số liệu thống kê, doanh thu du lịch huyện Kim Bôi năm 2016 đạt 76,106 tỷ đồng, tăng lên 205 tỷ đồng vào năm 2020 (Hình). Nguồn thu từ hoạt động du lịch chủ yếu từ các dịch vụ lưu trú, ăn uống, các dịch vụ khác.

Thực trạng quản lý nhà nước về du lịch trên địa bàn Huyện

Về công tác xây dựng, ban hành và tổ chức thực hiện trong hoạt động quản lý nhà nước về du lịch

Để tăng cường việc quản lý tới các trung tâm du lịch trong tỉnh, UBND tỉnh Hòa Bình đã thường xuyên thực hiện công tác chỉ đạo các địa phương cùng tham gia, góp ý trong công tác xây dựng

BẢNG 2: ĐÁNH GIÁ MỨC ĐỘ QUẢN LÝ NHÀ NƯỚC VỀ DU LỊCH

STT	Nội dung	Tỷ lệ đánh giá (%)				
		Rất tốt	Tốt	Trung bình	Không tốt	Rất không tốt
1	Xây dựng, ban hành và tổ chức thực hiện văn bản quy phạm pháp luật về du lịch	-	54,05	45,95	-	-
2	Xây dựng và tổ chức thực hiện chiến lược, quy hoạch, kế hoạch, chính sách, chương trình, dự án phát triển du lịch	-	51,35	45,95	2,70	-
3	Tổ chức bộ máy quản lý nhà nước về du lịch, phối hợp các cơ quan nhà nước trong việc quản lý nhà nước về du lịch	2,70	40,54	56,76	-	-
4	Quản lý hoạt động đào tạo, bồi dưỡng nguồn nhân lực du lịch	5,41	32,43	62,16	-	-
5	Hợp tác quốc tế và xúc tiến du lịch	-	13,51	81,08	5,41	-
6	Giải quyết khiếu nại, tố cáo; thanh kiểm tra và xử lý vi phạm pháp luật về du lịch	-	59,46	37,84	2,70	-

Nguồn: Tổng hợp từ phiếu khảo sát năm 2021

các văn bản về quản lý và phát triển du lịch. Đặc biệt đối với công tác quản lý môi trường kinh doanh du lịch. Tuy công tác xây dựng các văn bản quy phạm pháp luật trên địa bàn huyện Kim Bôi đã được quan tâm, song còn nhiều lúng túng.

Về công tác tổ chức đầu tư phát triển du lịch

Trong những năm qua, trên địa bàn huyện Kim Bôi đã và đang thu hút các nhà đầu tư trong lĩnh vực du lịch. Một số khu du lịch có sự đầu tư lớn, bài bản thu hút đông khách du lịch đến tham quan, nghỉ dưỡng, như: Serena Resort, V'resort, Khu du lịch suối khoáng Kim Bôi, Trang trại An Lạc Ecofarm.

Dù các hoạt động đầu tư được cải thiện, nhưng hiện nay vẫn có một số dự án chậm triển khai. Theo báo cáo của UBND huyện Kim Bôi, một số dự án chậm triển khai, như: dự án Khu du lịch sinh thái thác Mặt Trời, dự án Khu du lịch sinh thái nghỉ dưỡng Thượng Tiến đã thay đổi chủ đầu tư 2 lần, hiện không triển khai tiếp các thủ tục đầu tư mà không có lý do; Khu du lịch sinh thái và trung tâm dưỡng lão Việt – Eco Hòa Bình tại xã Sào Báy mới đang thực hiện công tác giải phóng mặt bằng. Hiện nay, Huyện đang tăng cường phối hợp các sở, ngành, đơn vị liên quan đẩy mạnh cải cách hành chính, tháo gỡ khó khăn trong giải phóng mặt bằng, hỗ trợ tối đa cho các doanh nghiệp, nhà đầu tư có năng lực nghiên cứu, triển khai dự án.

Về tổ chức bộ máy quản lý nhà nước về du lịch, phối hợp các cơ quan nhà nước trong việc quản lý nhà nước về du lịch

Hoạt động du lịch ở Huyện là đối tượng của hệ thống quản lý về du lịch

của tỉnh Hòa Bình và huyện Kim Bôi, gồm các chủ thể: UBND tỉnh Hòa Bình; Sở Văn hóa, Thể thao và Du lịch Hòa Bình; UBND huyện Kim Bôi; Phòng Văn hóa và Thông tin. Như vậy, về mặt hình thức, hệ thống quản lý nhà nước về du lịch trên địa bàn huyện Kim Bôi được tổ chức khá hoàn thiện theo đúng quy định hiện hành của pháp luật Việt Nam.

Về quản lý hoạt động đào tạo, bồi dưỡng nguồn nhân lực du lịch

Số cán bộ Phòng Văn hóa và Thông tin hiện tại có 4 người. Nguồn nhân lực tại các cơ sở kinh doanh du lịch của Huyện chủ yếu là lao động phổ thông. Dự báo, trong giai đoạn tới, huyện Kim Bôi sẽ thiếu hụt nghiêm trọng đội ngũ cán bộ quản lý du lịch và lao động được đào tạo chuyên ngành, điều này sẽ ảnh hưởng không nhỏ đến chất lượng du lịch.

Về quản lý hoạt động hợp tác quốc tế và xúc tiến du lịch

Do nhiều nguyên nhân mà hoạt động du lịch ở Kim Bôi chưa phát triển tương xứng với tiềm năng. Nguyên nhân là do công tác xúc tiến, tuyên truyền quảng bá chưa được triển khai có hiệu quả, nên gặp nhiều hạn chế trong hợp tác đầu tư, phát triển thị trường.

Bên cạnh đó, do nguồn nhân lực hạn chế về mặt ngoại ngữ, nên cũng ảnh hưởng nhất định tới vấn đề hợp tác quốc tế.

Về công tác kiểm tra, thanh tra, giải quyết khiếu nại, tố cáo và xử lý vi phạm pháp luật về du lịch

Việc kinh doanh tại các khu du lịch và lễ hội truyền thống còn nhiều bất cập, nhất là trong việc thực hiện các quy định của Nhà nước về việc niêm yết giá, bán theo giá niêm yết... Tuy nhiên, các hoạt động thanh, kiểm tra hoạt động du lịch tại huyện Kim Bôi còn chưa thường xuyên, chủ yếu là kiểm tra định kỳ 1 lần/năm. Tại các điểm du lịch còn chưa có bảng báo hiệu đường dây nóng khi có sự cố, những tiêu cực trong hoạt động du lịch.

Qua công tác quản lý, kiểm tra của các lực lượng: Công an, Giao thông, Quản lý thị trường, Tài chính Kế hoạch, Văn hóa Thông tin trên địa bàn huyện Kim Bôi

đã phát hiện, xử lý 3 trường hợp vi phạm liên quan đến hoạt động du lịch.

Đánh giá công tác quản lý nhà nước về du lịch trên địa bàn huyện Kim Bôi

Nhằm đánh giá thực trạng công tác quản lý nhà nước về du lịch trên địa bàn huyện Kim Bôi, chúng tôi tiến hành phỏng vấn các cơ sở kinh doanh ăn uống, lưu trú. Kết quả được thể hiện ở Bảng 2.

Kết quả khảo sát cho thấy, về cơ bản, công tác quản lý nhà nước về du lịch trên địa bàn huyện Kim Bôi đang được đánh giá tốt. Tuy nhiên, vẫn còn có một số vấn đề cần cải thiện, đó là: có 5,41% ý kiến đánh giá không tốt về vấn đề Hợp tác quốc tế và xúc tiến du lịch trên địa bàn Huyện, cũng như việc phối hợp với các cơ quan quản lý nhà nước về du lịch; 2,7% ý kiến đánh giá không tốt về Giải quyết khiếu nại, tố cáo, thanh kiểm tra và xử lý vi phạm pháp luật về du lịch và Xây dựng và tổ chức thực hiện chiến lược, quy hoạch, kế hoạch, chính sách, chương trình, dự án phát triển du lịch.

ĐỀ XUẤT GIẢI PHÁP HOÀN THIỆN CÔNG TÁC QUẢN LÝ NHÀ NƯỚC VỀ DU LỊCH TRÊN ĐỊA BÀN HUYỆN KIM BÔI

Kết quả nghiên cứu cho thấy, bên cạnh những kết quả đạt được, công tác quản lý nhà nước về du lịch trên địa bàn Huyện vẫn còn một số hạn chế cần khắc phục trong các nội dung: Hợp tác quốc tế và xúc tiến du lịch; Xây dựng và tổ chức thực hiện chiến lược, quy hoạch, kế hoạch, chính sách, chương trình, dự án phát triển du lịch; Kiểm tra, giám sát hoạt động du lịch...

Trên cơ sở kết quả nghiên cứu, nhóm tác giả đề xuất một số giải pháp để thu hút khách du lịch tới Kim Bôi như sau:

Thứ nhất, về hợp tác quốc tế và xúc tiến du lịch

Để vấn đề hợp tác quốc tế và xúc tiến du lịch trên địa bàn Huyện được cải thiện, thời gian tới, trước hết, UBND Huyện cần ưu tiên hỗ trợ kinh phí nhà nước cho thông tin tuyên truyền, xúc tiến quảng bá các sản phẩm du lịch. Bên cạnh đó, cần huy động sự tham gia của các doanh nghiệp, cộng đồng dân cư; tăng cường quảng bá tuyên truyền các sản phẩm du lịch của Kim Bôi trên các phương tiện truyền thông, như: website của huyện Kim Bôi, các website về du lịch, như: saigon-tourist.com, travel.com.vn, mytour.

vn, dulichviet.com.vn, các mạng xã hội (facebook; twitter; Instagram...); Xây dựng kênh youtube riêng cho du lịch Kim Bôi, thiết kế bộ nhận diện thương hiệu cho điểm đến.

Thứ hai, về xây dựng và tổ chức thực hiện chiến lược, quy hoạch, kế hoạch, chính sách, chương trình, dự án phát triển du lịch

Nghiên cứu cho thấy, nội dung xây dựng và tổ chức thực hiện chiến lược, quy hoạch, kế hoạch, chính sách, chương trình, dự án phát triển du lịch của huyện Kim Bôi chưa được đánh giá cao. Để khắc phục hạn chế này, thời gian tới, Huyện có thể ứng dụng mô hình quản lý hiện đại để quản lý hoạt động du lịch hiệu quả, giải quyết các vấn đề nhanh chóng, kịp thời. Đề cao trách nhiệm của cá nhân, người đứng đầu. Phân cấp quản lý mạnh mẽ cho các khâu, cấp thực hiện và chịu trách nhiệm với nội dung công việc.

Thứ ba, tăng cường kiểm tra, giám sát hoạt động du lịch

Cần tăng cường vai trò quản lý nhà nước về du lịch đối với việc kiểm tra, kiểm soát hoạt động du lịch trên địa bàn Huyện nhằm thiết lập trật tự, kỷ cương trong hoạt động du lịch; phát hiện các sai phạm, chệch hướng nhằm xử phạt kịp thời các cơ sở kinh doanh vi phạm trong hoạt động du lịch.

Bên cạnh đó, cần đào tạo, bồi dưỡng nghiệp vụ du lịch của các hộ kinh doanh du lịch để trên địa bàn có đủ lực lượng lao động có chuyên ngành liên quan đến du lịch; hỗ trợ các doanh nghiệp, cơ sở du lịch tự tổ chức các lớp đào tạo tại chỗ. Đặc biệt, cần đào tạo nghiệp vụ ngoại ngữ, cũng như bổ sung các kiến thức về nhu cầu, sở thích, thói quen, tập quán giao tiếp ứng xử của khách du lịch (cả khách quốc tế và khách nội địa) cho lao động hoạt động trong ngành du lịch. □

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. UBND huyện Kim Bôi (2020). *Báo cáo tình hình kinh tế - xã hội năm 2020 và kế hoạch năm 2021*
2. Phòng Văn hóa và Thông tin huyện Kim Bôi (2020). *Báo cáo hoạt động kinh doanh du lịch giai đoạn 2016-2020 và kế hoạch năm 2021*
3. Nguyễn Văn Đính, Trần Thị Minh Hòa (chủ biên) (2006). *Giáo trình Kinh tế du lịch*, Nxb Đại học Kinh tế Quốc dân
4. Học viện Chính trị Quốc gia Hồ Chí Minh (2016). *Giáo trình Quản lý kinh tế*, Tập 12, Nxb Chính trị quốc gia Sự thật
5. Lê Thu Hương (2011). *Giáo trình Nhập môn du lịch*, Nxb Giáo dục Việt Nam